

DATOS IDENTIFICATIVOS									
Asignatura	Enfermería Clínica (I y II)						Código	750G01012	
Titulación	GRAO EN ENFERMERÍA						Ciclo	Est. de Grao	
Créditos, tipo e calendario	Cr. totais	Cr. teóricos	Cr. prácticos	Tipo	Curso	Periodo			
	12	12	0	Obrigatoria	Segundo	Anual			
Idioma									
Departamento	Ciencias da Saúde								
Coordinador/a	Novo Casal, Maria del Carmen						Correo electrónico	carmen.novo@udc.es	
Profesores/as	Novo Casal, Maria del Carmen							carmen.novo@udc.es	
Web									

COMPETENCIAS DA TITULACIÓN

TipoA	Código	Específicas
	A34	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas distintas fases.
	A35	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
	A36	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
	A37	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
	A38	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
	A39	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
	A60	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais.
TipoB	Código	Transversais
	B1	Aprender a aprender.
	B2	Resolver problemas de forma efectiva.
	B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
	B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
	B5	Traballar de forma colaborativa nun equipo interdisciplinar.
	B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
	B7	Comunicarse de maneira efectiva en un entorno de traballo.
	B8	Capacidade de análise e sínteses.
	B9	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
	B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
	B12	Capacidade para organizar e planificar.
	B13	Toma de decisións.
	B15	Capacidade para comunicarse con persoas non expertas na materia.
	B16	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
	B19	Coñecementos de informática relativos ao ambiente de estudio.
	B24	Fomentar e aplicar os dereitos fundamentais e a igualdade entre homes e mulleres.
TipoC	Código	Nucleares
	C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
	C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
	C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
	C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
	C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
	C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

COMPETENCIAS DA MATERIA				
Competencia	Tipoloxía	A	B	C
Coñecer as alteracions da saúde da persoa adulta, síndrome hemorráxico, no coidado das feridas e con problemas inflamatorios-infecciosos, con problemas respiratorios, que van a ser intervidas cirurxicamente, nefro-urolóxicos, endocrino-metabólicos, dixestivos, vasculares e músculo-esqueléticos. Identificando as manifestacions que aparecen nas súas distintas fases.	saber	A34	B1	C3
		A35	B2	C6
		A36	B3	C8
		B8		
		B11		
			B12	
Identificar as necesidades do coidado derivadas dos problemas de saúde respiratorios, nefro-urolóxicos, endocrino-metabólicos, dixestivos, vasculares e músculo-esqueléticos, con síndrome hemorráxico, e no coidado das feridas e no proceso inflamatorio e infeccioso.	saber	A35	B1	C1
		A36	B2	C3
	saber facer	B3	B4	C6
		B4	B8	C8
		B8		
		B9		
		B12		
		B13		
		B15		
	Responder as necesidades das persoas con problemas de saúde respiratorias, nefro-urolóxicas, endocrino-metabólicas, dixestivas, vasculares e músculo-esqueléticas planificando e avaliando os coidados, con síndrome hemorráxico, no coidado das feridas e no proceso inflamatorio e infeccioso.	saber	A34	B1
A35			B2	C3
saber facer		A36	B4	C6
		B5	B7	C7
saber ser/estar		B6	B8	C8
		B7	B8	
		B8		
		B9		
		B11		
		B12		
		B13		
		B15		
		B16		
	B19			
	B24			
Realizar as técnicas e procedementos dos coidados de enfermmería as persoas con problemas de saúde respiratorios, nefro-urolóxicos, endocrino-metabólicos, dixestivos, vasculares e músculo-esqueléticos, coa dor, con síndrome hemorráxico, e no coidado das feridas, e nas persoas con síndrome inflamatorio-infeccioso, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.	saber	A34	B1	C1
		A35	B2	C6
	saber facer	A36	B3	C8
		A37	B4	
	saber ser/estar	A38	B5	
		B6	B8	
		B8		
		B9		
		B12		
		B13		
	B15			
	B16			
	B16			
Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación das persoas con enfermidade avanzada e terminal.	saber	A34	B1	C1
		A35	B2	C4
	saber facer	A36	B3	C6
		A37	B4	C7
	saber ser/estar	A38	B5	C8
		A39	B6	
		A60	B7	
		B9		
		B12		
		B13		
		B15		
		B16		
		B24		
Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo das unidades de hospitalización médico- cirúrxicas e de coidados paliativos.	saber	A34	B1	C1
		A35	B2	C4
	saber facer	A36	B3	C6
		A37	B4	C7
	saber ser/estar	A39	B5	C8
		A60	B6	
		B7		
		B8		
		B9		
		B12		
		B13		
		B15		
		B16		
	B24			

CONTIDOS	
Temas	Subtemas
Unidade didáctica I: Bases conceptuais da Enfermaría clínica. O proceso inflamatorio. Coidado das feridas. Atención de enfermaría as persoas con síndrome hemorráxico. Atención de enfermaría as persoas ca dor.	- Como aplicar o Proceso de Atención da enfermaría na enfermaría medico-cirurxica. - Coidados dos pacientes medico-cirurxicos: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica II: Atención de enfermaría as persoas sometidas a intervención cirúrxica.	- Coidados as persoas sometidas a intervencións cirurxicas: aspectos e tendencias
Unidade didáctica III: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función respiratoria.	- Coidados as persoas con alteracions ou trastornos da función respiratoria: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica IV: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función renal e urinaria.	- Coidados as persoas con alteracions ou trastornos da función renal e urinaria: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica V: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función endocrina e metabólica.	- Coidados as persoas con alteracions ou trastornos da función endocrina e metabólica: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica VI: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función dixestiva.	- Coidados as persoas con alteracions ou trastornos da función dixestiva: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica VII: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función vascular.	- Coidados as persoas con alteracions ou trastornos da función vascular: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica VIII: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función muscular e esquelética.	- Coidados as persoas con alteracions ou trastornos da función muscular e esquelética: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica IX: Atención de enfermaría as persoas en situación de enfermidade avanzada e terminal	- Coidados as persoas en situación de enfermidade avanzada e terminal: aspectos e tendencias

METODOLOXÍAS	
	Descrición
Lecturas	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do "cómo facer as cousas". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor. - Poderan ser traballos individuais ou en grupo. - Os grupos estaran compostos por 5 alumnos. - A súa realización e obrigatoria e computa 10%
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo probas obxectivas abertas de resposta media breve. A avaliación desta proba computa un 70%.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como "conferencia", "método expositivo" ou "lección maxistral". Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfronta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo. - Os grupos estaran compostos de 5 estudantes. - A realización desta actividade e obrigatoria e computa un 20%.

PLANIFICACIÓN

	Implica atención personalizada	Computa na avaliación	A Horas presenciais A	F Factor estimado de horas non presenciais C	B Horas non presenciais / traballo autónomo D	C (A+B) Horas totais (A+B+D) E
Estudo de casos	☐	☒	30	0	100	130
Lecturas	☐	☐	3	0	12	15
Proba mixta	☐	☒	2	0	40	42
Sesión maxistral	☐	☐	37	0	37	74
Traballos tutelados	☒	☒	12	0	25	37
Atención personalizada	☐	☐	2	0	0	2

C (A+B) 300
Horas totais E:

Carga lectiva en créditos ECTS UDC 12

ATENCIÓN PERSONALIZADA

	Descrición
Traballos tutelados	A atención personalizada realizarase a cada grupo de 5 estudantes que realizan o traballo tutelado para facer un seguimento mais proximo do traballo que estan desenrolando.

AVALIACIÓN

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Os criterios esenciais para a realización dos traballos son: - A utilización do P.A.E. - Dunha taxonomía enfermeira. - A utilización dun Modelo Enfermeiro. - A adecuación dos coñecementos dos fundamentos enfermeiros e de Fisiopatoloxía aplicados aos traballos. Esta proba constara de un total de 5 preguntas, 4 delas de resposta corta e 1 de resolución dun caso clínico, no que se avaliara a utilización do P.A.E., dun modelo enfermeiro e dunha taxonomía enfermeira. - Sera eliminatória, e non facera media con ningunha outra proba. - Cada pregunta corta puntuará con 0,5 puntos, agas a resolución do caso clínico que puntuara con 8 puntos. O sistema de calificación e a seguinte: 0-4.9 Suspenso 5-6.9 Aprobado 7-8.9 Notable. 9-9.5 Sobresainte. 9.6-10 Matrícula de Honra.	10
Proba mixta	Avaliarase: - A utilización do P.A.E. - A utilización dunha Taxonomía Enfermeira. - A utilización dun Modelo Enfermeiro. - A participación de cada un dos membros do equipo na resolución e discusión dos problemas ou situacións plantexadas. - Emprender valoracións exhaustivas, toma de decisións clínicas e sistemáticas utilizando as ferramentas e marcos adecuados para o paciente, tendo en conta os factores físicos, sociais, culturais, psicolóxicos, espirituais e ambientais mas relevantes.	70
Estudo de casos		20

FONTES DE INFORMACIÓN

Bibliografía básica

- Astudillo, W., Mendinueta, C., Ciudadano del Enfermo en fase Terminal y su Familia, EUNSA, 1997, Libro,
- Canobbio, M, Trastornos cardio-vasculares, Doyma, 2003, Libro,
- Carpenito, L.J., Manual de diagnostico de Enfermeria, McGraw-Hill- Interamericana, 2005, Libro,
- De Wit, Susan, Fundamentos de Enfermeria Medico-Quirurgica, Harcourt, 2000, Libro,
- Doughty, Dorothy, Trastornos gastrointestinales, Doyma, 2005, Libro,
- Espejo Arias, M.D., Cuidados Paliativos, Paradigma, 2000, Libro,
- Gordon, M, Diagnostico Enfermero, proceso y aplicacion, Harcourt, 2009, Libro,
- Holloway, Nancy, Planes de Cuidados de Enfermeria Medico-Quirurgica, Doyma, 2000, Libro,
- Juve, E., Enfermeria Onco-hematologica, Masson, 1996, Libro,
- Klüber Ross, Sobre la muerte y los moribundos, Grijalbo, 1987, Libro,
- Luis, M.T., Diagnosticos Enfermeros. Un instrumento para la practica asistencial, Harcourt, 2008, Libro,
- Mcuan, B., Paciente terninal y muerte, Doyma, 1997, Libro,
- NANDA, Diagnosticos Enfermeros, Definiciones y clasificacion, Harcourt, 2007/2009, Libro,
- Potter. P.A, Fundamentos de Enfermeria. Teoria y Practica., Harcourt, 2009, Libro,
- Thomas, L.V., Antropologia de la Muerte, Fondo de Cultura Economica. Maxico, 1983, Libro,
- Wilson, Susan; Thomson, June, Trastornos respiratorios, Doyma, 2003, Libro,

Bibliografía complementaria

RECOMENDACIONES